

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Wpływ mediów masowych na odbiorców

dr Maciej Ulita

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie
24 kwietnia 2014 r.

Organizatorzy

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

Media masowe

- **Środki masowego przekazu (mass media, publikatory)** – środki społecznego komunikowania o szerokim zasięgu, czyli prasa, radio, telewizja, Internet, a w szerszym znaczeniu także książka, film, plakat, kino. Środki masowego przekazu to element kultury masowej.

wikipedia.pl

Media masowe

- Badania przeprowadzone wśród młodzieży gimnazjalnej nt.: "Jak spędzacie wolny czas?" - wykazały, że media są ważnym elementem życia młodego pokolenia: 75% badanych gimnazjalistów odpowiedziało, że w wolnym czasie ogląda TV, gra w gry komputerowe, korzysta z internetu; 38% słucha muzyki młodzieżowej, w znacznym stopniu jest to muzyka w stylu: hio-hop, disco polo, hevi metal, rock; 34% poświęca czas na naukę, zajęcia dodatkowe i naukę języków obcych; 5 % chodzi na dyskotekę, 5% poświęca ten czas na wyjście do teatru lub kina.

Media masowe

- Jak korzystać z mediów masowych?
- Czy mogą stanowić zagrożenie dla dziecka i jego rozwoju?
- W jaki sposób wykorzystać pozytywnie media?
- W jaki sposób chronić dziecko przed negatywnym wpływem mediów?

Media masowe

- Dlaczego się komunikujemy?
- Komunikowanie się jest podstawowym czynnikiem decydującym o funkcjonowaniu i rozwoju człowieka jako istoty społecznej.
- Komunikowanie się jest podstawowym środkiem przekazywania doświadczenia zbiorowego.
- Wielkość kory mózgowej jest zależna od liczby nawiązanych relacji społecznych.

Anna Adamus-matuszyńska, www.uniwersytet-dzieciecy.pl (22/04/2014)

Wpływ mass mediów na życie społeczne

- Mass-media odgrywają olbrzymią rolę w zjawisku przepływu informacji, ale także kreowania mody i trendów we współczesnym świecie. Telewizja, radio, prasa i Internet to podstawowe rodzaje mediów, czyli pośredników informacji o olbrzymim zasięgu i efektach działania. Warto zauważyć, że przedstawiciele mediów znaczą dziś znacznie więcej w życiu społecznym, nie ograniczając się wyłącznie do pozyskania i publicznego przekazania informacji, **ale często aktywnie kreując rzeczywistość**, co nie zawsze jest oczywiste dla odbiorców, którzy **mogą w ten sposób być manipulowani i nieświadomie przejmować opinie innych ludzi**.

Wpływ mass mediów na życie społeczne

- Poprzez wpływ mass-mediów zniknęły długie wstępy i zakończenia utworów, oraz różna długość piosenek, **wszystko zostało zunifikowane** nieformalną ale twardo obowiązującą zasadą, że największe prawdopodobieństwo na emisję w mediach mają utwory trwające 3 minuty i 30 sekund. Piosenki, które są często emitowane w mediach, zyskują miano hitów, a więc tego, co podoba się większości. W rzeczywistości, to chyba największa nieprawidłowość, gdyż o tym, co się podoba lub nie, decydować powinni konsumenci, a nie dyrektor muzyczny radio i nierzadko czynniki biznesowe, a nawet w niektórych przypadkach polityczne.

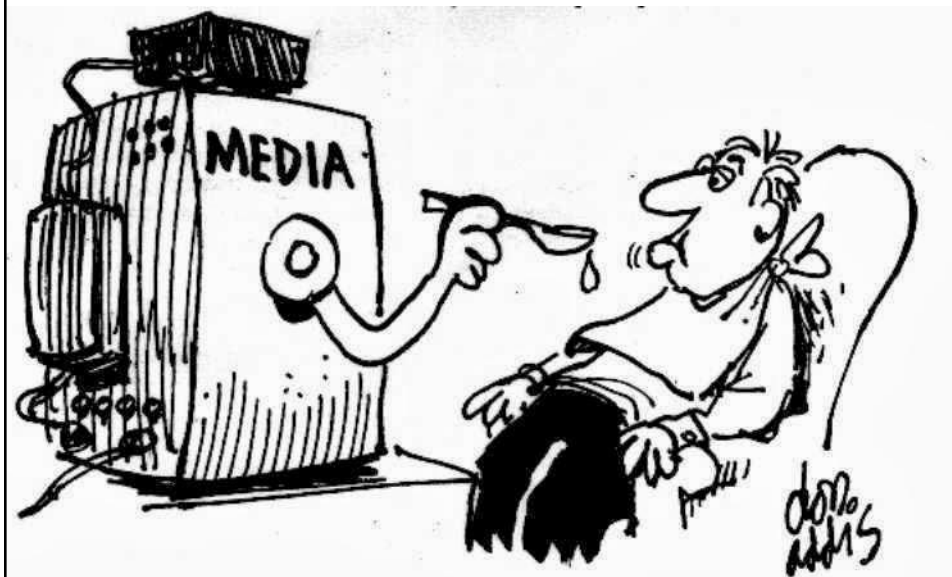
<http://piotrturek.com/news/2010/02/20/spoleczny-wplyw-mass-mediow/> (22/04/2014)

Wpływ mass mediów na tożsamość człowieka

Rozwój mass mediów i globalny zasięg ich funkcjonowania **stwarzają nowe nieznane do tej pory możliwości**, ale także problemy. W życiu młodego człowieka ważne miejsce zajmują mass i multimedia, dzięki nim ma on **nieograniczony dostęp do informacji**, ale także możliwość gromadzenia, przetwarzania i wielokrotnego odtwarzania ich. Zachowania prezentowane przez media dorastający człowiek może dostosowywać do swoich indywidualnych potrzeb i możliwości, a poprzez wielokrotne odtwarzanie analizować powtórnie i utrwać oraz przyswajać. Niestety **multimedia i mass media mogą stać się ogromnym zagrożeniem**, zwłaszcza dla nastolatków, ze względu **na brak u nich kompetencji odbiorczych** to znaczy braku umiejętności selektywnego wyboru, aktywnego i krytycznego. Obserwuje się inwazję zachodniej kultury, zmniejszenie ilości pożytecznych programów (zanikanie takich gatunków jak profesjonalnie stworzony film dokumentalny, publicystyka społeczna czy polityczna, programy popularno – naukowe), na rzecz rozrywki o wątpliwej wartości. **Media preferują wzorce postaci silne fizycznie i psychicznie**. Zwraca się też uwagę na to, iż media poprzez totalny przekaz informacji, opinii, poglądów, wzorów zachowań „kolonizują” umysły odbiorców, czynią je „niewolnikami” pewnych orientacji światopoglądowych, propagowanych wzorów, stylów życia

Krystyna Ratyńska-Olechnowska, „Wpływ mediów na tożsamość dorastającego człowieka”, cku.eline8.serwery.pl (22/04/2014)

Wpływ mass mediów na tożsamość człowieka

Przemoc w mediach

- zagrożenia płynące z kontaktu z mediami masowymi

Przemoc w mediach

- Badania naukowe wykazały, że dzieci i młodzież stale narażone na oglądanie obrazów przemocy w mediach są bardziej skłonne ją stosować. Uczą się obserwując innych, a mass media, dostarczając wzorców, pozwalają im na taką obserwację. W telewizji i w grach komputerowych bardzo często prezentowane są negatywne, amoralne, agresywne wzorce zachowań. **Treść programów oglądanych przez widzów wpływa na zakres ich wiedzy, sposoby wartościowania zjawisk, postawy, zainteresowania, styl życia i wzory konsumpcji.**
- Poprzez częste oglądanie telewizji i korzystanie z gier komputerowych następuje **internalizacja**, czyli przyswojenie świata wartości prezentowanych postaci. Oglądanie przez młodych widzów programów pełnych grozy, przemocy i gwałtu **zakłóca ich prawidłowy rozwój emocjonalny, poznawczy i społeczny.**

Przemoc w mediach

- Pod koniec kwietnia 2014 roku (TVP 1, TVN 7) w scenach zabójstwa w polskie obrazów, emituje te w TVN 90 **śmierci z 245 osób** postępują słowa po wysunął miejsce z

zyjnych
odnia **3160**
gu godziny
ych
zemocy
aż 1401;
ej scen
straciło aż
tórym
ny - czyli
sat
ugie
/P 1- 51.

ie.html (22/04/2014)

Pornografia w mediach - wpływ na odbiorcę

Pornografia w mediach - wpływ na odbiorcę

- Zjawiskiem o charakterze medialnym jest pornografia, która przeniknęła już do wszystkich mediów i zadomowiła się na dobre w domach wielu rodzin, czasami wręcz zupełnie nieproszona. **Współczesne przekazy medialne są przesycone treściami seksualnymi i przeciętny widz nie ma szans, by przed nimi skutecznie się bronić.** Najprostsza definicja pornografii zaczerpnięta z Encyklopedii brzmi: „pisma, druki, filmy, wizerunki i inne przedmioty wykorzystywane i rozpowszechniane w celu wywołania u odbiorcy podniecenia seksualnego; nie jest przedmiotem pornografii reprodukcja dzieł sztuki” [*Nowa Encyklopedia PWN*, Warszawa 1998, s. 254]. Pornografię dzieli się na *soft core* (słabego stopnia) i *hard core* (mocnego stopnia). Obie we właściwy sobie sposób oddziałują na człowieka, powodując stopniowe znieczulenie i potrzebę coraz silniejszych doznań.

<http://mateusz.pl/mt/jsz/12.htm>

Manipulacyjna funkcja mediów

- Agenda setting – hipoteza ustalania porządku spraw
- Spirala milczenia
- Perswazja ukryta
- Efekt trzeciej osoby
- Rzeczywistość podwójnego dna
- Podawanie informacji niesprawdzonych i nieprawdziwych
- Manipulacja tytułami artykułów

Spirala milczenia

- W myśl teorii **spirali milczenia** Elisabeth Noelle-Neumann świadomość posiadania poparcia opinii publicznej sprzyja wyrażaniu na głos zgodnych z nią poglądów, a w przypadku przeciwnym – ludzie zachowują milczenie. Następuje spiralny proces wyciszania jednych i wzmacniania innych opinii.

Perswazja ukryta

- Oceny i opinie określonej grupy interesów przedstawia się jako prawdę o rzeczywistości
- Operowanie pojęciami niejasnymi tak, by odbiorca sądził, że mają taki sens, jaki nadaje im nadawca
- Odbiorca wstydzi się, że nie rozumie i dlatego ufa nadawcy
- Wysoka skuteczność w społeczeństwach niedouczonej

Efekt trzeciej osoby

- Ludzie na ogół przesadnie oceniają wpływ mediów na innych
- Nie doceniają wpływu mediów na siebie
- Łatwiej wpływać na tych, którzy nie spodziewają się takiego wpływu i lekceważą manipulacje medialne
- Efektem jest zwiększenie wpływu mediów na jednostki – pozornie na ten wpływ odporne

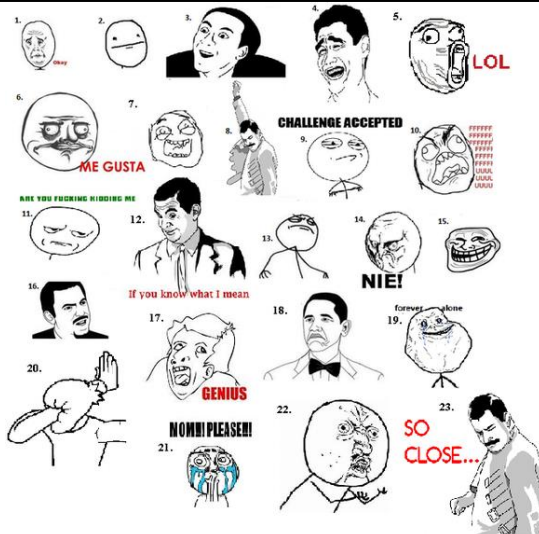
Podawanie informacji niesprawdzonych i nieprawdziwych

- **„Niechlujstwo” dziennikarzy**
 - *Dowiedzieliśmy się nieoficjalnie...*
 - *Mówi się powszechnie, iż...*
 - *Jeden z polityków koalicji twierdzi...*
 - *Od informatora zbliżonego do Kancelarii Prezydenta dowiedzieliśmy się, że...*
- **Przyczyny:**
 - Zaplanowane działanie
 - Przypadek
 - Pomyłka

Manipulacja tytułami artykułów

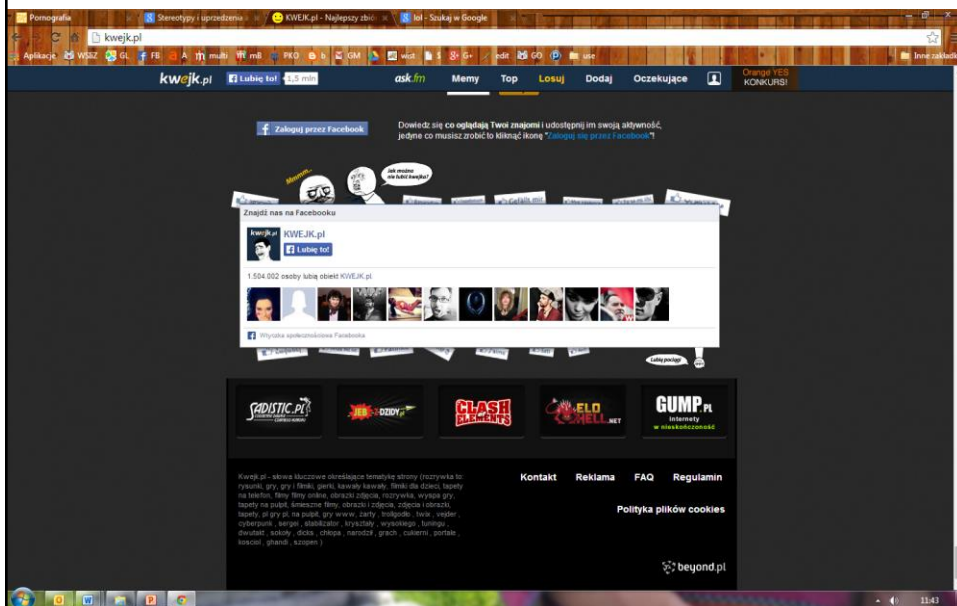
- **Niezgodność tytułu z treścią**
 - *Samoobrona przeciwko eksmisjom na bruk*
 - *Księża pobili policjantów*
 - *Księża za kratkami*
 - *Niemiec zabił na drodze*

Internet(y)

a Ty którą z nich masz najczęściej ?

Internet(y)

© dr Maciej Ulita